

LIFE projekts

Projekta ietekmes monitorings, ekosistēmu pakalpojumu novērtējuma izmantošana

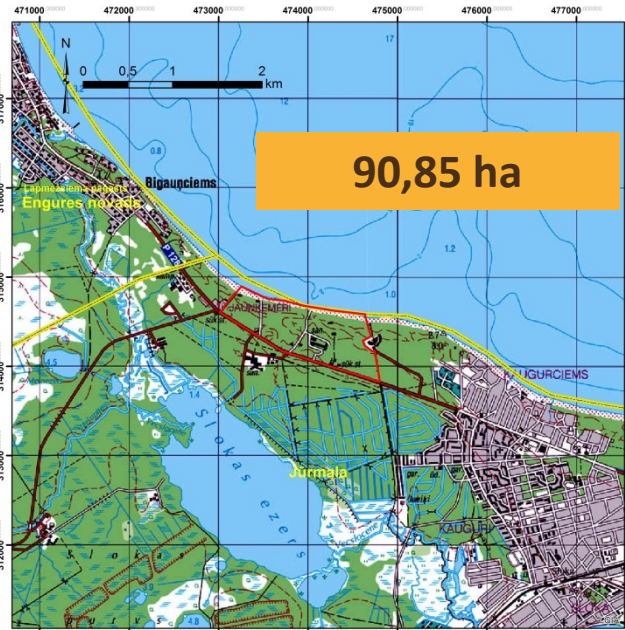
Inga Hoņavko

Projekta LIFE EcosystemServices vadītāja

Rīga, 27.10.2017.

Projekta teritorijas Latvijas piekrastē – Jaunķēmeros un Saulkrastos

Jaunķēmeru pilotteritorija

© Dabas aizsardzības pārvalde
© Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra

Apzīmējumi

- Pilotteritorija
- Novadu un valsts nozīmes pilsētu robežas
- Pagastu un pilsētu robežas

Saulkrastu pilotteritorija

© Dabas aizsardzības pārvalde
© Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra

Apzīmējumi

- Pilotteritorija
- Novadu un valsts nozīmes pilsētu robežas
- Pagastu un pilsētu robežas

Ekosistēmu kvalitāte – Saulkrasti (I)

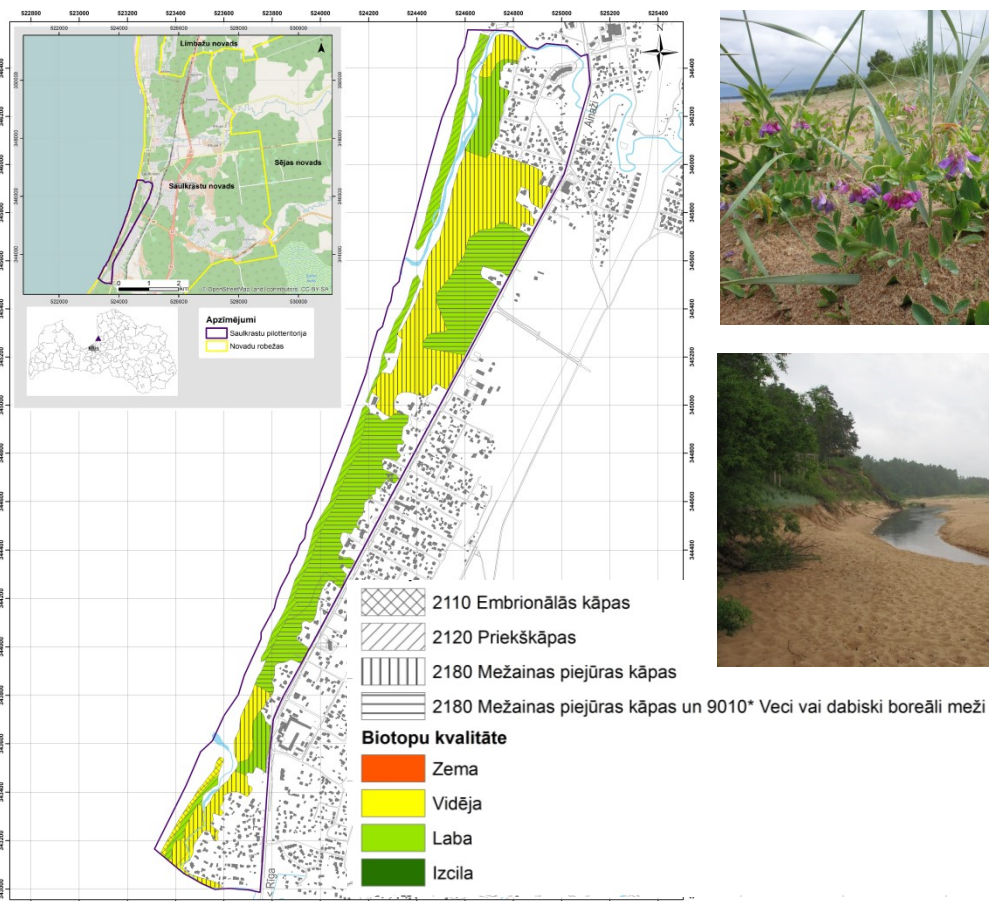

- ✓ Dominē dabiska attīstība
- ✓ Dažādvecuma kokaudzes struktūra
- ✓ Bioloģiski veci koki (200 gadu vecas priedes)
- ✓ Atvērumi, lauces
- ✓ Traucējumi (atsegti smilts laukumi) ekoloģiskās kapacitātes robežās
- ✓ Aizsargājamas sugas
- ✓ Zemsedzes veģetācija

- ✓ Laukumi ar izteiktu graudzāļu dominanci
- ✓ Meža eutrofikācija (aizaugšana ar krūmiem)
- ✓ Ruderalizācija (gar apbūvi)
- ✓ Agresīvas svešzemju sugas (vārpainā korinte, sīkziedu sprigane, kalnu priede)

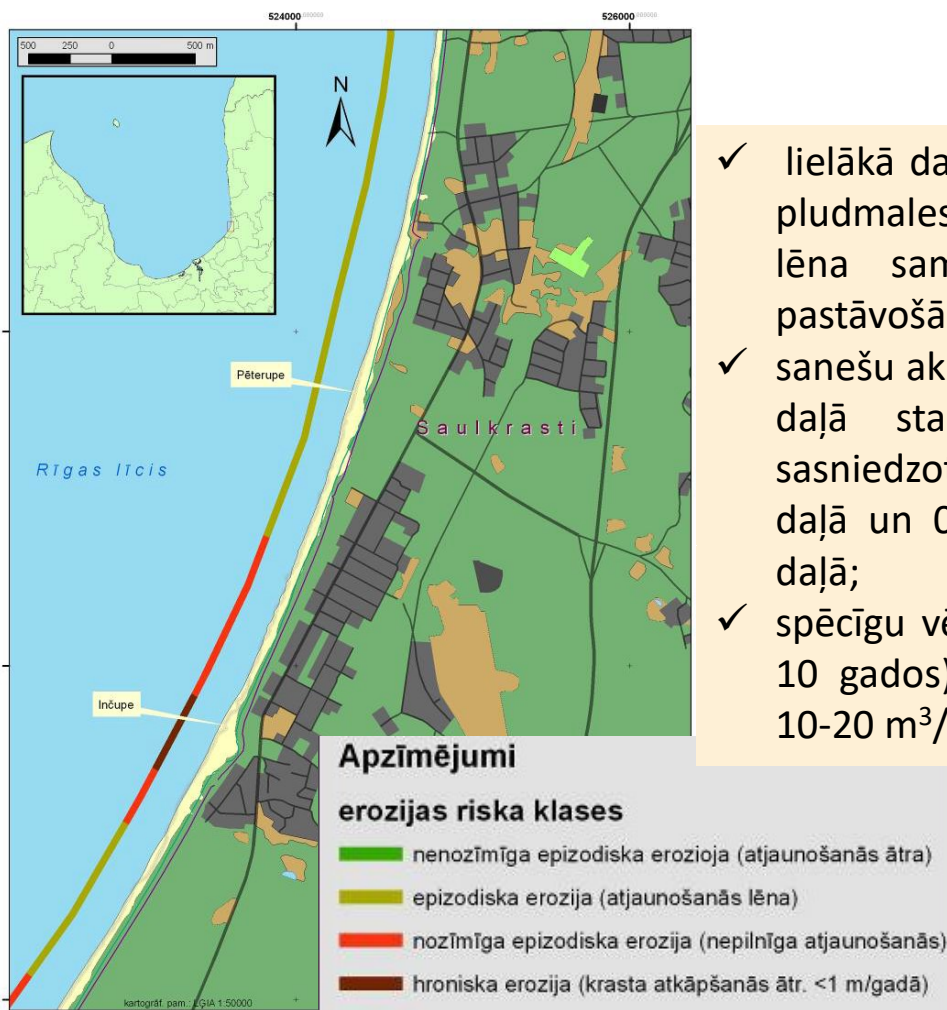
Ekosistēmu kvalitāte – Saulkrasti (II)

- ✓ Notiek dabiskā attīstība (sastopami visi kāpu biotopi)
- ✓ Kāpām raksturīga veģetācija
- ✓ Vitāla jūrmalas dedestiņas audze

- ✓ Fragmentācija
- ✓ Smilts kustības ierobežošana (kārkli paralēli krastam)
- ✓ *Rosa rugosa* audzes (bet neizplešas)
- ✓ Pludmales zona bez veģetācijas un neveidojas viengadīgu augu sabiedrības

Ietekmes - I

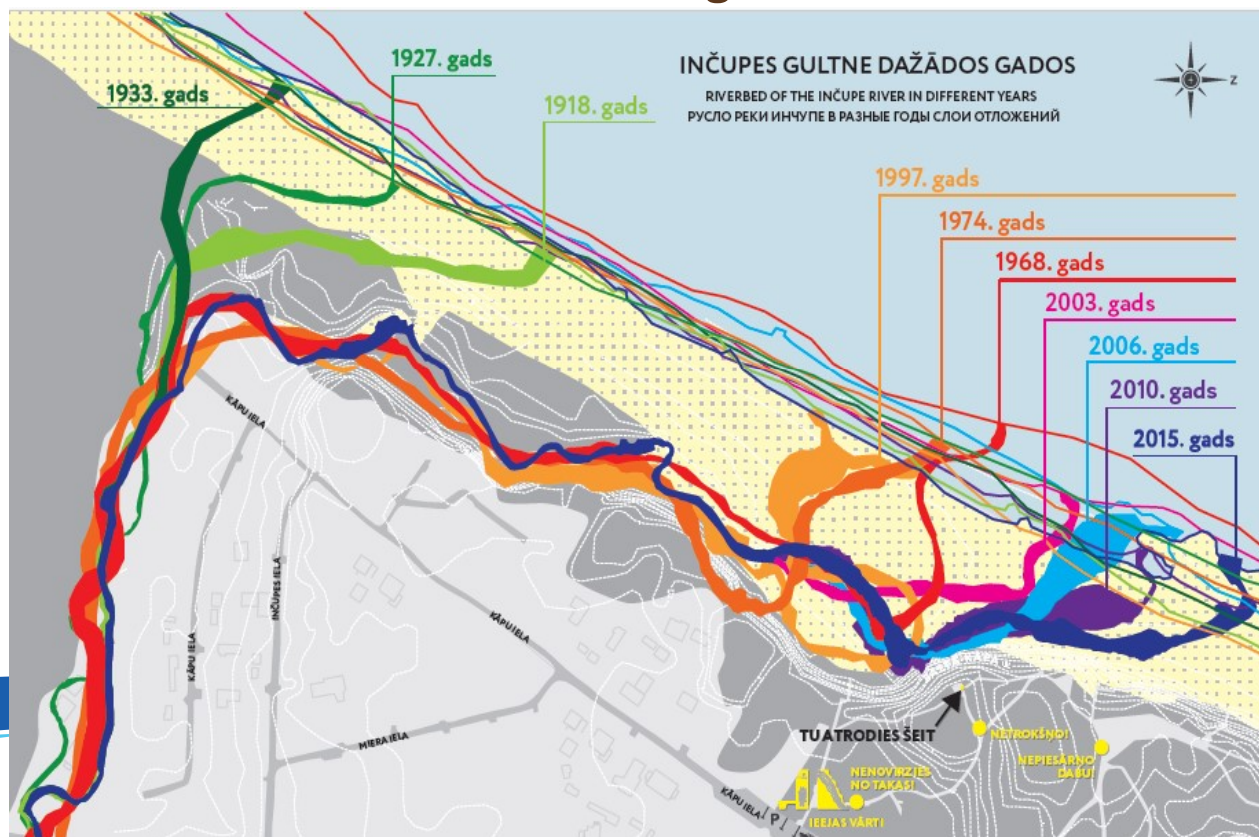
- ✓ lielākā daļā dinamiski neitrāls krasts, notiek pludmales sašaurināšanās un sanešu apjoma lēna samazināšanās (neatkarīgi no tur pastāvošās rekreācijas slodzes intensitātes);
- ✓ sanešu akumulācija krasta nogāzes virsūdens daļā starpvētru periodos notiek lēni, sasniedzot 1-2 m³/m gadā iecirkņa dienvidu daļā un 0,5-1 m³/m gadā iecirkņa ziemeļu daļā;
- ✓ spēcīgu vētru laikā (atkārtojas retāk kā reizi 10 gados) virsūdens daļas erozija sasniedz 10-20 m³/m.

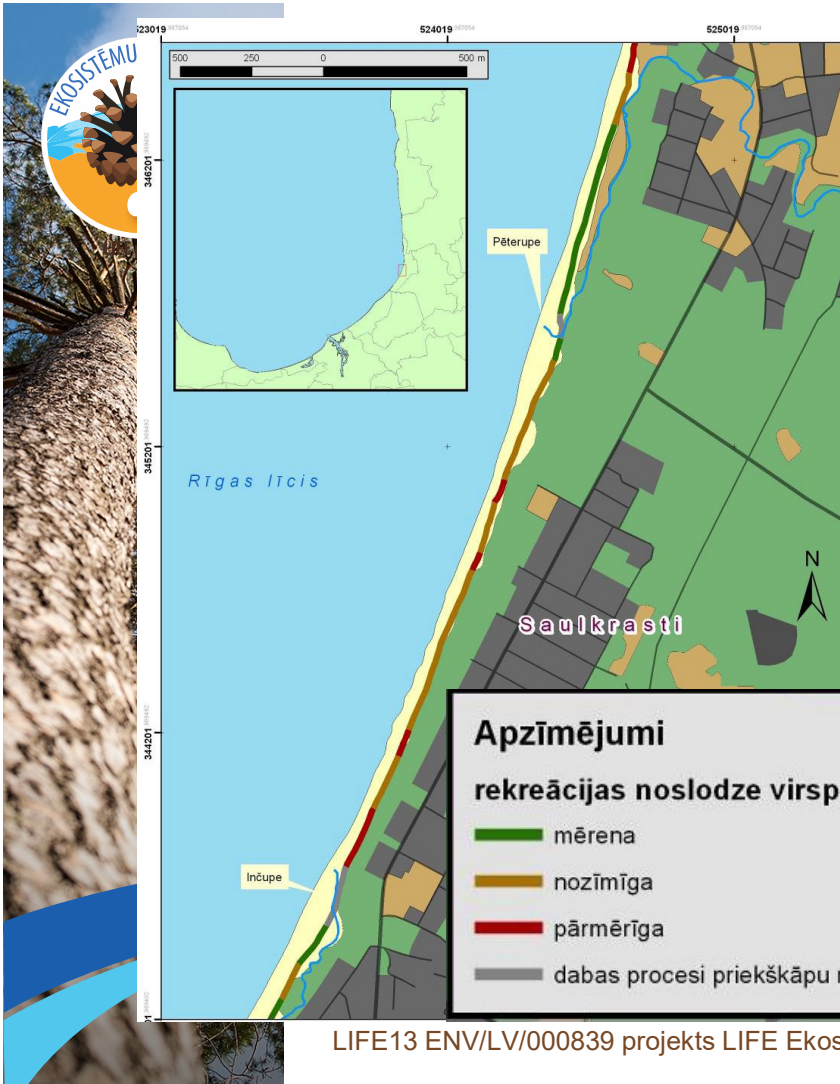
Inčupes grīvas novietojums 2008. gadā (pa kreisi) un 2014. gadā. LĢIA ortofoto.

Ietekmes (II) - Inčupes gultnes stāvoklis un jūras krasta līnija dažādos gados

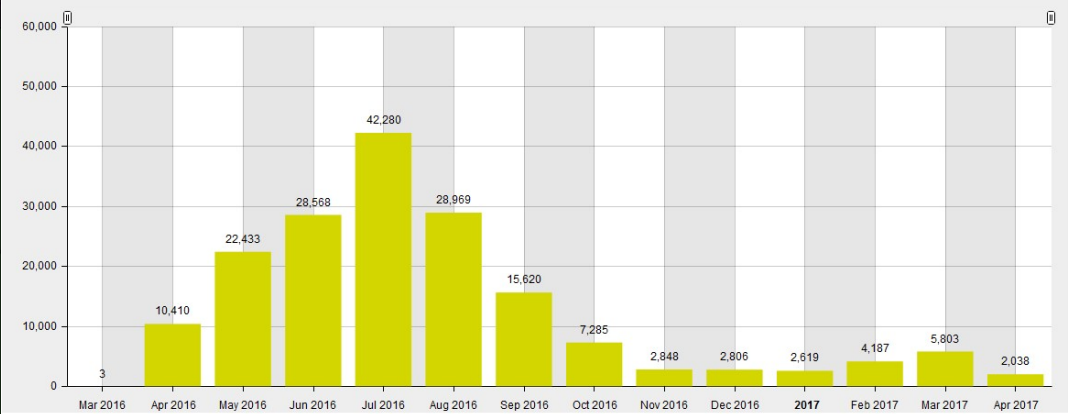

Ietekmes - III

✓ Iedzīvotāju skaits (2016.g.):
5690 Saulkrastu nov. t.sk. 2942 Saulkrastu p.

✓ Apmeklētāju skaits
✓ vidēji 570/ dienā
✓ sezonā (Maijs – Septembris) – 900/ dienā

Ietekmes - VI

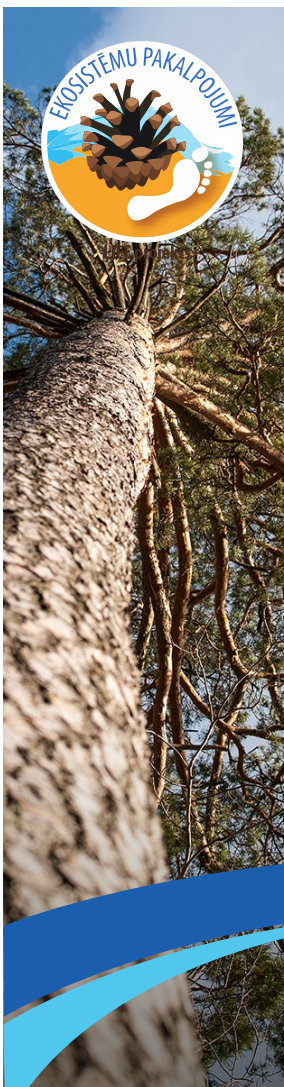

✓ Galvenās augstas noslodzes ieejas/izejas vietas pilotteritorijā – **kopā 18**

Nākotnes scenāriji

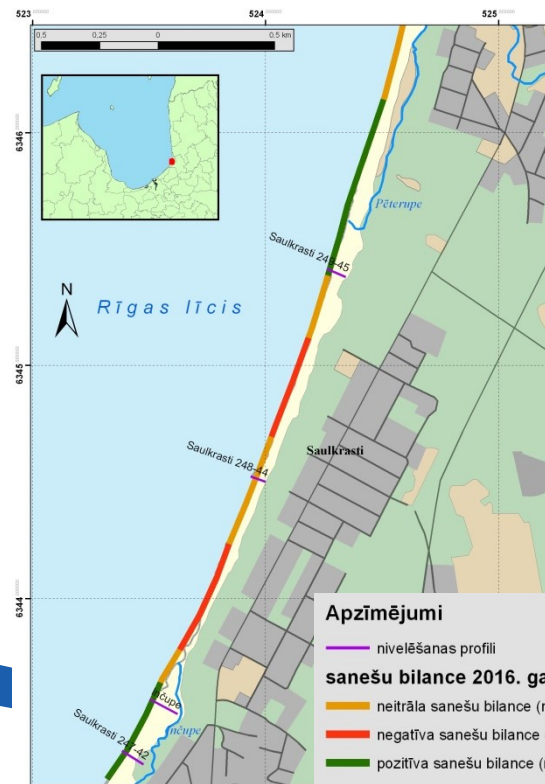

Izmaiņu vērtēšana – datu ieguve

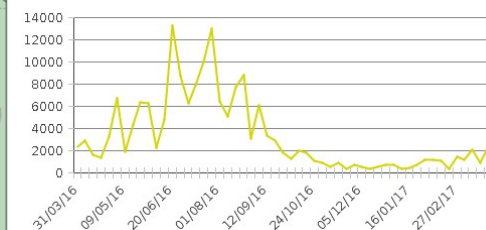
Sugas un biotopi

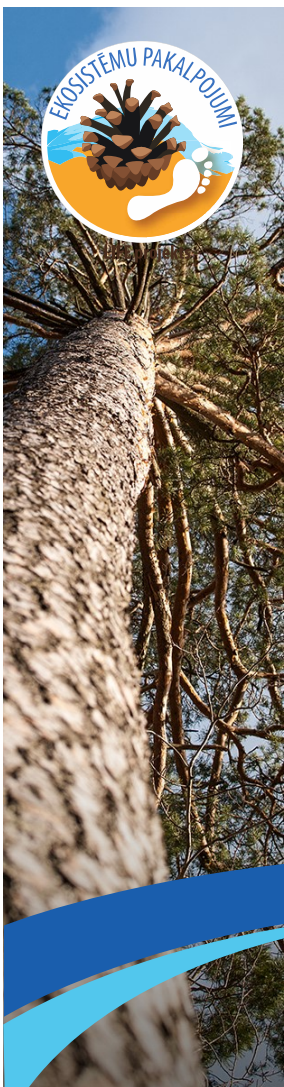

Krasta procesi

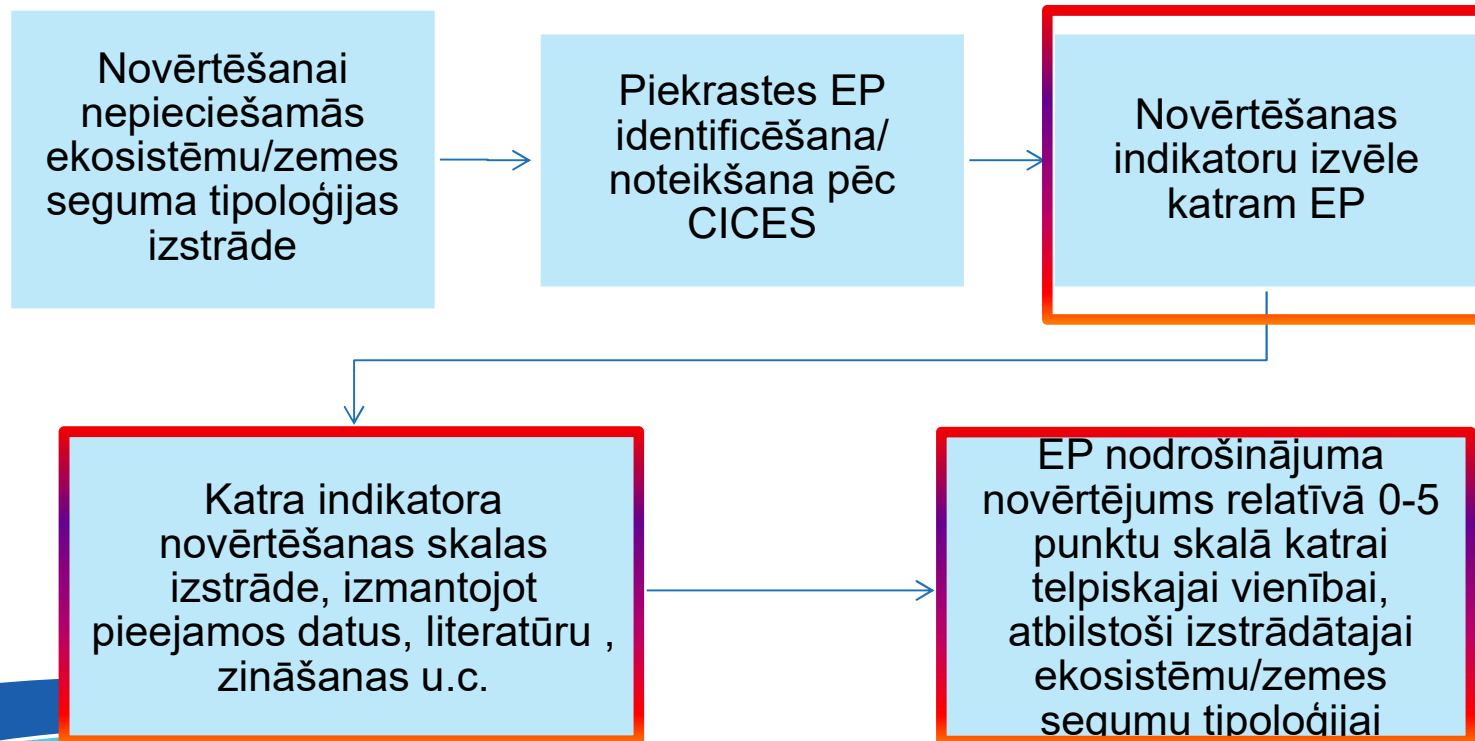

Apmeklētāju dinamika

Ekosistēmu pakalpojumu noteikšanas, biofizikālās vērtēšanas soļi

Izmaiņu vērtēšana – ekosistēmu pakalpojumu/indikatoru izvēle

Darbības mērķis, piemēram, sugu un biotopu stāvokļa izmaiņas, antropogēnās slodzes mazināšana, vides izglītības piedāvājuma veidošana, apmeklētības veicināšana ...

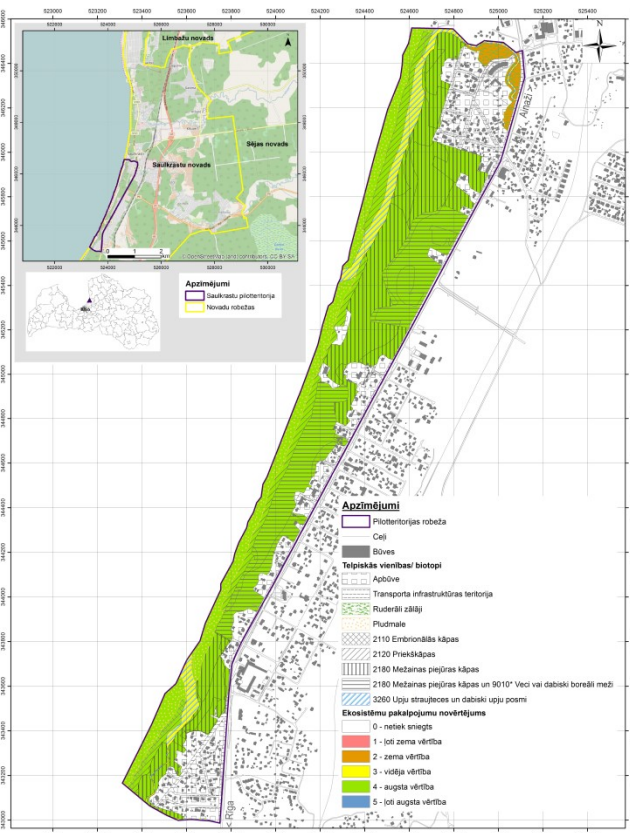
Attīstības scenārija realizēšana, izveidojot Dabas dizaina parku Saulkrastos:

- ✓ novērsts ekosistēmu un biotopu tālākas degradācijas risks, tādejādi saglabājot un, iespējams, uzlabojot teritorijas dabas kapitāla vērtību;
- ✓ ar vides izglītojošo pasākumu (elementu) palīdzību, veicināta apmeklētāju un vietējo iedzīvotāju vides apziņas veidošanās, veicinot apmeklētāju atbildīgu un saudzīgu izturēšanos pret dabu;
- ✓ teritorija kļūst apmeklētājiem pievilcīgāka, tādejādi saglabājot un, iespējams, uzlabojot teritorijas rekreācijas un vizuāli-estētisko vietas vērtību.

Izmaiņu vērtēšana – ekosistēmu pakalpojumu/indikatoru izvēle

Izglītojoša darbība, izmantojot ekosistēmu:
Vides izglītošanās iespējas
Saikrašu pilotteritorijā

pakalpojumi/ LIFE Ecosystem Services

Ekosistēmu kultūras pakalpojums
“Intelektuālā saskarsme – izglītojoša darbība izmantojot ekosistēmu”

✓ indikators “Vides izglītošanās iespējas”

Mainīgais indikatora vērtības atkārtotai noteikšanai

✓ Teritorijas labiekārtojums un kvalitatīvs vides interpretācijas piedāvājums

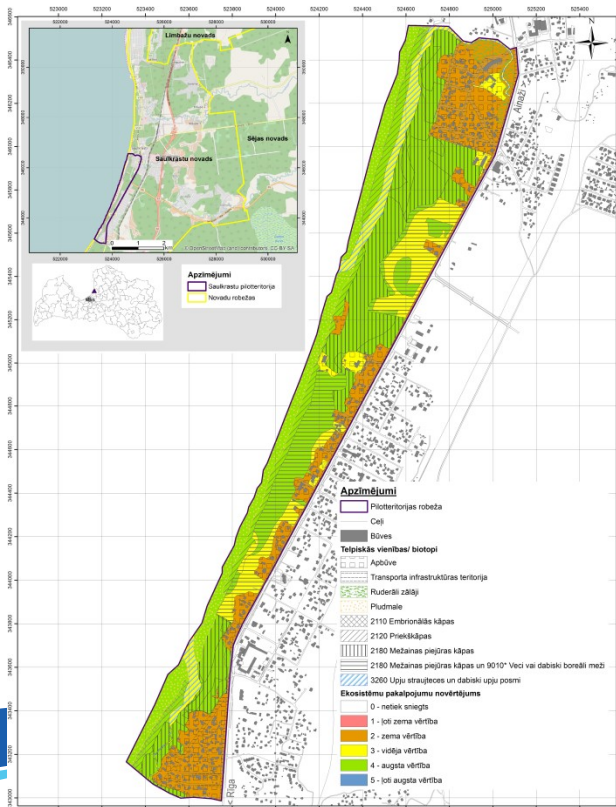
4 – augsta vērtība

5 – ļoti augsta vērtība

Izmaiņu vērtēšana – ekosistēmu pakalpojumu/indikatoru izvēle

Fiziska ainavas baudīšana dažādos vides apstākļos: Aktīvās un pasīvās atpūtas (rekreācijas) iespējas Saulkrastu pilotteritorijā

Ekosistēmu kultūras pakalpojums

“Fiziska ainavu baudīšana dažādos vides apstākļos”

✓ indikators “Aktīvās un pasīvās atpūtas (rekreācijas) iespējas”

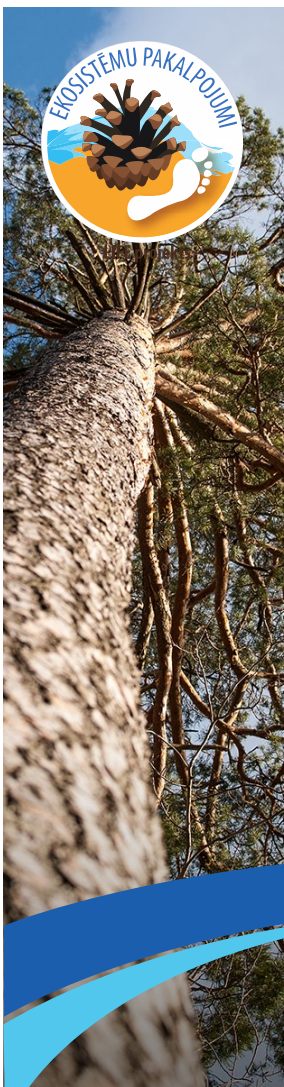
Mainīgais indikatora vērtības atkārtotai noteikšanai

✓ Apmeklētības intensitāte un labiekārtojums

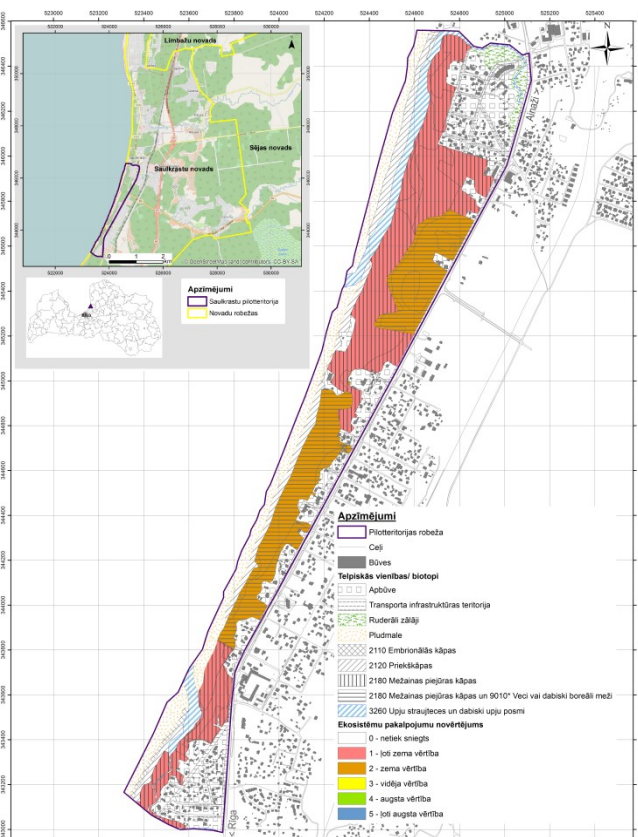
4 – augsta vērtība

5 – ļoti augsta vērtība

Izmaiņu vērtēšana – ekosistēmu pakalpojumu/indikatoru izvēle

Šķiedras un citi materiāli no augiem, aļģēm un dzīvniekiem tiešai izmantošanai vai pārstrādei: Ārstniecības augu skaits
Saulkrastu pilotteritorijā

pakalpojumi/ LIFE Ecosystem Services

Ekosistēmu apgādes pakalpojums
“Šķiedras un citi materiāli no augiem, aļģēm un dzīvniekiem tiešai izmantošanai vai pārstrādei”

✓ indikators “Ārstniecības augi”

Mainīgais indikatora vērtības atkārtotai noteikšanai

✓ Biotopa stāvokļa novērtējuma dati – veģetācijas sastāvs un segums

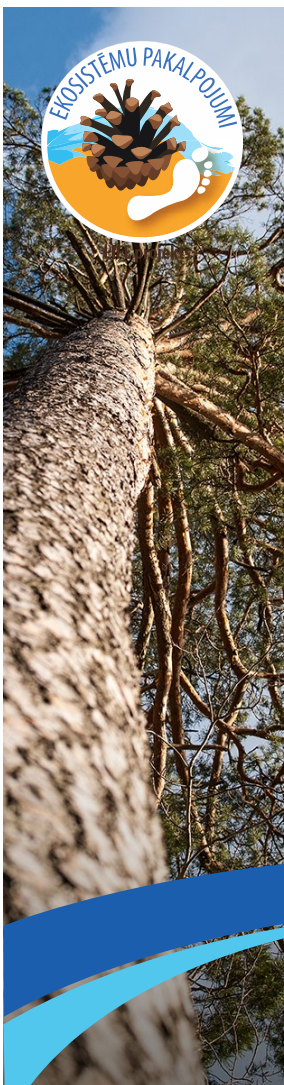
1 – ļoti zema vērtība

2 – zema vērtība

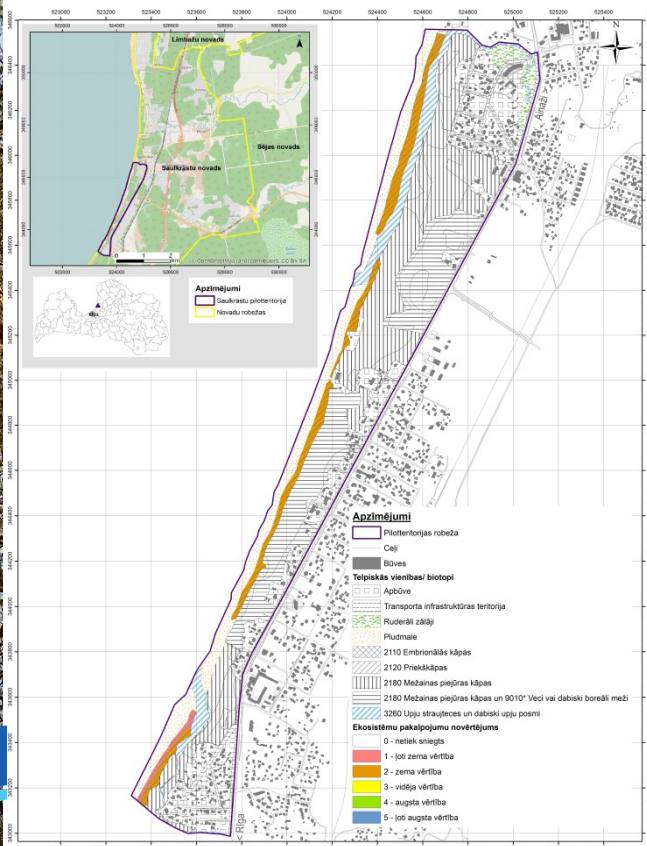

1 – ļoti zema vērtība

2 – zema vērtība

Izmaiņu vērtēšana – ekosistēmu pakalpojumu/indikatoru izvēle

Ekosistēmu regulācijas un atbalsta pakalpojumi

“Erozijas kontrole”, “Aizsardzība pret plūdiem”
 ✓ indikators “Sanešu apjoms mūsdienu eolās akumulācijas reljefā”

Mainīgais indikatora vērtības atkārtotai noteikšanai

- ✓ vēja sanesto smilšu apjoms m^3/m
- ✓ kāpu fragmentācija un to relatīvais augstums

1 – ļoti zema vērtība

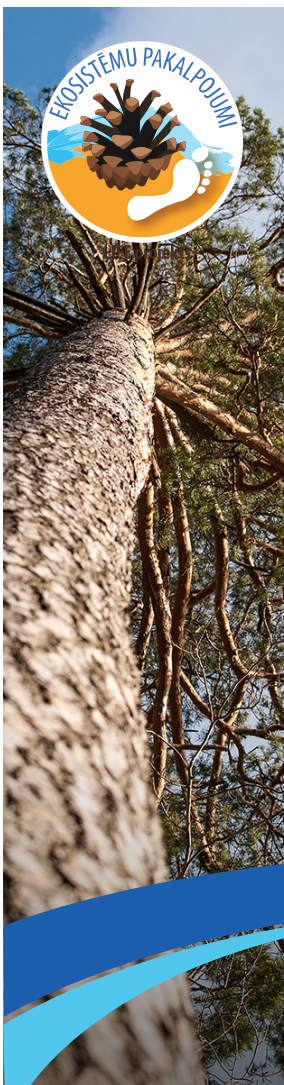
2 – zema vērtība

pozitīvas tendences

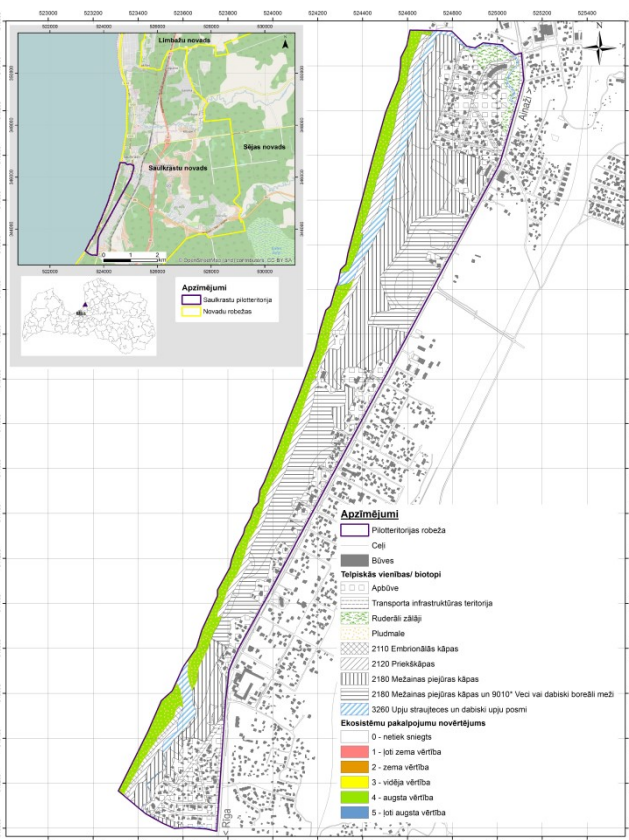
Erozijas kontrole un aizsardzība pret plūdiem: Sanešu apjoms mūsdienu eolās akumulācijas reljefā Saukrastu pilotteritorijā

pakalpojumi/ LIFE Ecosystem Services

Izmaiņu vērtēšana – ekosistēmu pakalpojumu/indikatoru izvēle

Bufenfunkcija un masu plūsmas vājināšana: Sanešu apjoms smilšainās pludmalēs Salkrastu pilotteritorijā

Ekosistēmu regulācijas un atbalsta pakalpojumi

“Bufenfunkcija un masu plūsmas vājināšana”

✓ indikators “Sanešu apjoms smilšainās pludmalēs”

Mainīgais indikatora vērtības atkārtotai noteikšanai

✓ smilšu apjoms m³/m

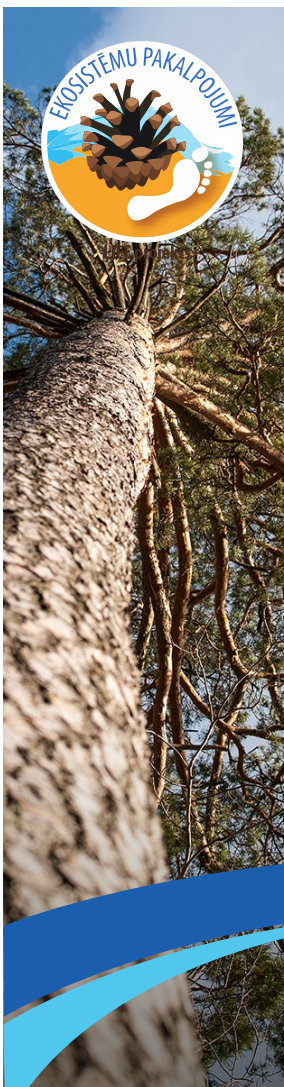
4 – augsta vērtība

4 – augsta vērtība

Projekta darbībām nav tiešas ietekmes, bet būtisks rādītājs, kas ietekmē kāpas – «smilšu banka»

pakalpojumi/ LIFE Ecosystem Services

Paldies!

Inga Hoņavko

LIFE EcosystemServices projekta vadītāja

inga.honavko@daba.gov.lv;

tālr: +371 28607129

[http://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/par
_projektu1/aktivitates/](http://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/par_projektu1/aktivitates/)

